Ουνία: Η μέθοδος του παποκεντρικού οικουμενισμού (Αρχιμ. Γεώργιος Καψάνης, Καθηγούμενος Ι. Μ. Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 17 Σεπτεμβρίου, 2008

Προσφάτως ο Πάπας διώρισε επίσκοπο και αποστολικό Έξαρχο για τους εν Αθήναις ελαχίστους Ουνίτας τον χειροτονηθέντα εις επίσκοπον Καρκαβίας την 24η Μαΐου 2008 ουνίτη κληρικό κ. Δημήτριο Σαλάχα, καθηγητή στο Ινστιτούτο Ανατολικών Σπουδών της Ρώμης και μέλος της Μικτής Θεολογικής Επιτροπής για τον Διάλογο Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών. Για την ουνιτική κοινότητα των Αθηνών το γεγονός υπήρξε βαρυσήμαντο, όπως φαίνεται από την ανακοίνωση της κοινότητος στην ιστοσελίδα της και κυρίως από τον χειροτονητήριο λόγο του κ. Σαλάχα (Ελληνική Καθολική Εξαρχία, http://www.cen.gr). Για τους Ορθοδόξους όμως το ίδιο αυτό γεγονός υπήρξε λυπηρό και προκλητικό, καθώς έφερε πάλι στην επικαιρότητα το πρόβλημα της Ουνίας, **απεκάλυψε για μία ακόμη φορά τις διαθέσεις του Βατικανού εναντίον τής Ορθοδοξίας και φανέρωσε πόσο επικίνδυνη είναι για την Ορθοδοξία η προοπτική των λεγομένων Θεολογικών Διαλόγων** . Οι κατωτέρω διαπιστώσεις είναι αρκούντως πειστικές περί τούτου:

α) **Η εκκλησιολογία των ουνιτικών κοινοτήτων** συνεχίζει να είναι ίδια με εκείνη την εκκλησιολογία, στην οποία θεμελιώθηκε η Ουνία τον 16ον αιώνα. Το βεβαιώνουν οι σχετικές αναφορές του επισκόπου Δημητρίου Σαλάχα κατά τον χειροτονητήριο λόγο του.
Λέγει κατ' αρχήν: «*Η κοινότητά μας αποτελεί μικρό τμήμα των κατ' Ανατολάς Καθολικών Εκκλησιών*». Και αυτό είναι αληθινό. Όλες οι ουνιτικές κοινότητες προέρχονται από τα σπλάγχνα των Ορθοδόξων Ανατολικών Εκκλησιών και έγιναν «Καθολικές», επειδή **αποδέχθηκαν το παπικό Πρωτείον και τα παπικά δόγματα** . Αυτοχαρακτηρίζονται ως «αι κατ' Ανατολάς Καθολικαί Εκκλησίαι», επειδή πιστεύουν ότι η κοινωνία τους με τον Πάπα τις έχει καταστήσει «καθολικές», πλήρεις εκκλησίες, εξασφαλίζοντάς τους την «καθολικότητα», ενώ οι υπόλοιπες κατ' ανατολάς εκκλησίες που δεν έχουν κοινωνία με τον Πάπα (οι Ορθόδοξος Εκκλησία και οι αντιχαλκηδόνιες μονοφυσιτικές και νεστοριανικές εκκλησίες που δεν προσχώρησαν στην Ουνία), δεν είναι «Καθολικές» ή όπως τις χαρακτήρισε η Β' Βατικανή Σύνοδος είναι «επί μέρους ή τοπικές Εκκλησίες, μεταξύ των οποίων την πρώτη θέση κατέχουν οι Πατριαρχικές Εκκλησίες» (Διάταγμα περί Οικουμενισμού, 14).

Συνεχίζεται ο χειροτονητήριος λόγος με την διαβεβαίωσι: «*ενωτικό είναι το όραμά μας και όχι "ουνιτικό". Η Β' Βατικανή Σύνοδος μας υπενθυμίζει ότι οι ισχύουσες κανονικές δομές λειτουργίας των κατ' Ανατολάς Καθολικών Εκκλησιών θεσπίσθηκαν "άχρι καιρού", δηλαδή μέχρις ότου οι ''Εκκλησίες Καθολική και Ορθόδοξη αποκαταστήσουν την πλήρη κοινωνία τους (Διάταγμα για τις Ανατολικές Εκκλησίες, αριθ. 30) κατά το πρότυπο της αρχαίας αδιαίρετης Εκκλησίας της πρώτης χιλιετίας*». Και εμείς διερωτώμεθα: τί διαφέρει το «ενωτικό» από το «ουνιτικό» όραμα; Μήπως το ουνιτικό δεν ήταν ανέκαθεν από εκκλησιολογικής απόψεως ενωτικό (ψευδενωτικό), δεν στόχευε δηλαδή στην επίτευξι εκκλησιαστικής κοινωνίας, υπό την προϋπόθεσι όμως της αναγνωρίσεως της παπικής αυθεντίας και των παπικών δογμάτων, τα οποία θεσπίσθηκαν στις παπικές συνόδους της Λυών, της Φλωρεντίας-Φερράρας, του Τριδέντου και των λοιπών; Μήπως το «ενωτικό» όραμα της Β' Βατικανής και του παποκεντρικού οικουμενισμού προβλέπει κατάργησι των δογμάτων που θεσπίσθηκαν από δεκατρείς «οικουμενικές» συνόδους του παπισμού (Περί του αντιθέτου βλ. Αρχιμ. Γεωργίου, Καθηγουμένου Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους, Ανησυχία για την προετοιμαζομένη από το Βατικανό ένωσι Ορθοδόξων-Ρωμαιοκαθολικών, περιοδ. Παρακαταθήκη, τ. 54 (2007)); Και εν τέλει **πώς χωρίς την απόρριψι όλων των ετεροδιδασκαλιών (αιρέσεων) ο επίσημος Θεολογικός Διάλογος θα επιτύχη το ενωτικό του όραμα χωρίς να είναι «ουνιτικό», δεδομένου ότι μέχρι σήμερα δεν έχει επιτύχει την κατάργησι κανενός από αυτά;**
Κατόπιν ο επίσκοπος Σαλάχας διαβεβαιώνει τους Ορθοδόξους: «*η Ελληνική Καθολική Εξαρχία* [σσ. εννοεί την ουνιτική κοινότητα της Αχαρνών, της οποίας προΐσταται] *απορρίπτει και θα απορρίπτει κατηγορηματικά κάθε ενέργεια προσηλυτισμού*» και προσθέτει: «*αλλά τους παρακαλώ* [τους Ορθοδόξους] *να μη μας αρνηθούν το δικαίωμα να υπάρχουμε*». Αναμφίβολα απορρίπτει ρητώς τις ειδεχθείς μεθόδους του παρελθόντος, και θέλουμε να πιστεύουμε ότι είναι ειλικρινής όταν απαιτή να υπάρχουν ως κοινότης που θέλει να αυτοπροσδιορίζεται. Εν τούτοις πρέπει να γίνη σαφές ότι οι Ορθόδοξοι, παρ' ότι δεν έχουμε αντίρρησι για το δικαίωμα κάθε ανθρώπου και κάθε κοινότητος να αυτοπροσδιορίζωνται, τονίζουμε ότι η ύπαρξις των ουνιτικών εκκλησιών είναι η απτή απόδειξις ότι υφίσταται η Ουνία και επομένως κάθε ενέργεια του Βατικανού που επιβεβαιώνει την ύπαρξί τους αποτελεί επιβεβαίωσι της Ουνίας, ανεξαρτήτως του αν γίνεται αθέμιτος προσηλυτισμός ή όχι. **Η Ουνία είναι πρωτίστως εκκλησιολογικό πρόβλημα**. Ως τέτοιο κυρίως μας απασχολεί. Επομένως, εφ' όσον το Βατικανό επιβεβαιώνει την Ουνία εξασφαλίζοντας στις ουνιτικές εκκλησίες το δικαίωμα να υπάρχουν υπό το παρόν εκκλησιολογικό τους καθεστώς, **ο θεολογικός Διάλογος από την πλευρά του Βατικανού δεν μπορεί να έχη ως προοπτική την αποκατάστασι της ενότητος των Εκκλησιών «*κατά το πρότυπο της αρχαίας αδιαίρετης Εκκλησίας της πρώτης χιλιετίας*» αλλά της Ουνίας!**

β) Το Βατικανό υποστηρίξει την Ουνία.

Παρ' ότι υποκριτικά «καταδικάζει» την Ουνία ως μέθοδο ενώσεως των Εκκλησιών (κείμενο του Balamand §1), την επιβεβαιώνει αναγνωρίζοντας την ύπαρξι των ουνιτικών κοινοτήτων (§31), και ενισχύοντας ποικιλοτρόπως την παρουσία και δραστηριοποίησί τους μέσα στα κανονικά όρια των Ορθοδόξων Εκκλησιών. Διερωτώμεθα: **Μέχρι πότε οι Ορθόδοξοι θα διαιωνίζουμε τον Θεολογικό Διάλογο ανεχόμενοι αυτή την τραγελαφική κατάστασι;** Οι Ρωμαιοκαθολικοί (εκτός επαινετών εξαιρέσεων, που αντίθετα με το Βατικανό δεν συμφωνούν με την Ουνία) είναι ανακόλουθοι καταδικάζοντες την Ουνία ως μέθοδο ενώσεως του παρελθόντος και αναγνωρίζοντες τις ουνιτικές κοινότητες. **Πώς εννοείται καταδίκη της Ουνίας και ταυτόχρονος ενίσχυσις των ουνιτικών κοινοτήτων που κάνουν πραγματικότητα την Ουνία στην σκηνή της Ιστορίας;**
Οι παλαιές αποτρόπαιες ενέργειες της παπικής Ουνίας είναι γνωστές. Υπενθυμίζουμε ότι εκμεταλλευόμενοι την πολιτική και στρατιωτική αδυναμία της ανατολικής αυτοκρατορίας μετά την φρικτή Φραγκοκρατία, οι παπικοί έθεσαν το πρώτο θεμέλιο της Ουνίας με την υποταγή των Ορθοδόξων στις αποφάσεις της παπικής Συνόδου της Λυών (1274) επί Μιχαήλ Παλαιολόγου και πατριάρχου Ιωάννου Βέκκου. Το δεύτερο και καθοριστικό θεμέλιο της Ουνίας τέθηκε με την γνωστή τυραννική απαίτησι του πάπα Ευγενίου Δ' για πλήρη υποταγή των εμπεριστάτων Ανατολικών στην Σύνοδο Φερράρας-Φλωρεντίας (1439). Με την παροιμιώδη για την δολιότητά της δράσι τους οι Ιησουίται από την σύνοδο της Βρέστης (1596) και εντεύθεν κατέστησαν την Ουνία τον μεγάλο πειρασμό της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας, που εστοίχισε την ζωή του πατριάρχου Κυρίλλου Λουκάρεως και την εκθρόνισι πολλών πατριαρχών, ωδήγησε στην αποσκίρτησι από τους κόλπους της Εκκλησίας μεγάλων κοινοτήτων στην Ουκρανία, την Τρανσυλβανία, την Δαλματία, την Αντιόχεια, και προεκάλεσε τους απηνείς διωγμούς κατά των Ορθοδόξων σε αυτές και άλλες τουρκοκρατούμενες περιοχές [*Η ουνία χθες και σήμερα* (συλλογικός τόμος π. Γ. Δ. Μεταλληνού, Δ. Γόνη, δ. Η. Φρατσέα, δ. Ευγ. Μοράρου, και Επισκόπου Βανάτου Αθανασίου Γιέβτιτς), εκδ. Αρμός, 1992. Αμβροσίου επισκόπου Giorgiou, *Ιστορική θεώρηση των αιτίων και των συνεπειών της Ένωσης των Ορθοδόξων της Τρανσυλβανία με τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία* (*Η Ουνία στην Τρανσυλβανία από τον 18ο μέχρι τον 21ο μ.Χ. αι.*), εκδ. Πουρναρά, Θεσ/νίκη 2006. Αρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, Καθηγουμένου Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους, *Η Εκκλησιολογική Αυτοσυνειδησία των Ορθοδόξων από της Αλώσεως μέχρι των αρχών του 20ου αιώνος*, στον συλλογικό τόμο *Εικοσιπενταετηρικόν* (αφιέρωμα στον Μητροπολίτη Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιο), Θεσσαλονίκη 1999. Τιμοθέου Ι. Τιμοθεάδη, *Η Ουνία Γιαννιτσών και η πολιτική του Βατικανού χθες και σήμερα*, Γιαννιτσά 1992]. Την ίδια περίοδο η παποκινούμενη ουνιτική προπαγάνδα κλιμακώνεται με την δράσι της Propaganda Fidei και με τα σχολεία (κορυφαία θέσι μεταξύ τους κατείχε το Κολλέγιο του Αγίου Αθανασίου στην Ρώμη) [Ζαχαρία Ν. Τσιρπανλή, *Οι Μακεδόνες σπουδαστές του Ελληνικού Κολλεγίου Ρώμης και η δράση τους στην Ελλάδα και στην Ιταλία*, εκδ. Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Θεσ/νίκη 1971], καθοδηγούμενα από παπικούς ιεραποστόλους με σκοπό όχι μόνο τον εξουνιτισμό μεμονωμένων προσώπων αλλά

κυρίως την αλλοίωσι του Ορθοδόξου φρονήματος των Ορθοδόξων με την φιλολατινική δραστηριότητα πολλών εκ των αποφοίτων τους.
Αλλά και στους καθ' ημάς χρόνους το Βατικανό υποστηρίζει ανεπιφύλακτα και ενισχύει ποικιλοτρόπως την Ουνία. Από της ενάρξεως του Θεολογικού Διαλόγου Ορθοδόξων-Ρωμαιοκαθολικών ουνίται θεολόγοι συμμετέχουν στην Μικτή Θεολογική Επιτροπή, παρά την έντονη και σθεναρά απαίτησι της Γ' Πανορθοδόξου Διασκέψεως για μη συμμετοχή τους (Ιω. Καρμίρη, *Ορθοδοξία και Ρωμαιοκαθολικισμός*, τόμ. ΙΙ, Αθήναι 1965, σελ. 38). Ο Πάπας Ιωάννης Παύλος Β' συμβάλλει καθοριστικά στην αναβίωσι της Ουνίας στην Ανατολική Ευρώπη. Με την συμφωνία του Balamand (1993), εκτός των άλλων σοβαροτάτων θεολογικών ατοπημάτων, αναγνωρίζεται και δικαιώνεται η ύπαρξις των ουνιτικών εκκλησιών, και μάλιστα με την υπογραφή ωρισμένων Ορθοδόξων Εκκλησιών.
Ο Πάπας Ιωάννης Παύλος Β' με εμπιστευτική του επιστολή στον ρωμαιοκαθολικό συμπρόεδρο του Διαλόγου Καρδινάλιο Edward Cassidy ανατρέπει την γραμμή (της Μικτής Θεολογικής Επιτροπής στην Βαλτιμόρη (2000) και οδηγεί χάριν των Ουνιτών τον Διάλογο σε ναυάγιο. Έγραφε σε αυτήν: «Πρέπει (στην διάσκεψιν της Βαλτιμόρης), να δηλωθή εις τους Ορθοδόξους ότι οι Ανατολικές Καθολικές (=ουνιτικές) Εκκλησίες μέσα στην Εκκλησία της Ρώμης χαίρουν της αυτής εκτιμήσεως ως και πάσα άλλη Εκκλησία, που τελεί εις κοινωνίαν προς την Ρώμην» (Ευαγγέλου Δ. Θεοδώρου, *Πρόσφατες επισημάνσεις του Καρδιναλίου Walter Kasper τις επαφές μεταξύ Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών*, περιοδ. ΕΚΚΛΗΣΙΑ, τ. 4/Απρίλιος 2008, σελ. 287), και επέφερε την δικαία αγανάκτησι και παραίτησι από την συμπροεδρία του Σεβ. Αρχιεπισκόπου Αυστραλίας κ. Στυλιανού. Ο νυν Πάπας Βενέδικτος ο ΙΣΤ' στοιχών στην ίδια τακτική ευλογεί και συγχαίρει την ουνιτική εκκλησία στην Ουκρανία (Εφημ. *Καθολική*, φ. 3046/18-4-2006), φέρει στην συνοδεία του ουνίτη επίσκοπο επισκεπτόμενος το Φανάρι τον Νοέμβριο του 2006, δηλώνει από την Έφεσο ότι «*κατ' αυτόν ο καλύτερος τρόπος δια την ενότητα εις την Εκκλησίαν είναι αυτός της Ουνίας*» (Εφημ. *Ορθόδοξος Τύπος*, 8/12/2006) και τώρα αποστέλλει νέον αποστολικό έξαρχο στην Αθήνα!

γ) Η οικουμενιστική ανοχή έναντι της Ουνίας είναι εκκλησιολογικώς άκρως προβληματική. Για να μη διακοπή δήθεν ο Θεολογικός Διάλογος, έγιναν και γίνονται εκ μέρους Ορθοδόξων προκαθημένων και θεολόγων απαράδεκτες υποχωρήσεις. **Η θαρραλέα και ορθοδοξοτάτη θεολογική γλώσσα των αοιδίμων Πατριαρχών της Κων/πόλεως, με την οποία εστηλίτευαν την επάρατη Ουνία, εσίγησε χάριν του αθεολογήτου «διαλόγου της αγάπης» του Πατριάρχου Αθηναγόρου** (κλασικό κείμενο πλέον αποτελεί η αυστηρή Εγκύκλιος κατά της Ουνίας [Εφημ. *Εκκλησιαστική Αλήθεια* (Κων/πόλεως), 31ης Μαρτίου 1907] του αοιδίμου Πατριάρχου Ιωακείμ του Γ'). Οι συνοδικές αποφάνσεις και οι εγκύκλιοι των Πατριαρχών της Ανατολής κατά της Ουνίας (Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως, *Ανάλεκτα Ιεροσολυμιτικής Σταχυολογίας*, τόμ. 2ος, Βρυξέλλες 1963, σ. 314, 389, 395-396. Και Ιω. Καρμίρη, *Τα δογματικά και συμβολικά μνημεία της*

Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας, τ. ΙΙ, Graz-Austria 1968, σελ. 821-859 [901-939] και 860-870 [940-950]) πέρασαν στην λήθη τής εκκλησιαστικής Ιστορίας ως πολεμική τακτική, επειδή δήθεν δεν προσιδιάζει στην σημερινή εποχή τής «καταλλαγής»!
Διερωτάται η Ορθόδοξος συνείδησις: Σε ποιά θεολογική βάσι στηρίζεται η οικουμενιστική ανοχή έναντι της Ουνίας; Τί άλλαξε στην εκκλησιολογία και την θεολογία των ουνιτικών εκκλησιών, ώστε οι επίσκοποι και οι κληρικοί της να γίνωνται φιλοφρόνως δεκτοί και αποδεκτοί; Πότε οι Ουνίται έδειξαν ότι διορθώνονται εκκλησιολογικώς, είτε γινόμενοι πλήρως ρωμαιοκαθολικοί είτε επιστρέφοντες στους κόλπους της Ανατολικής Εκκλησίας; Υπό ποίαν έννοια το δικαίωμά τους να υπάρχουν ως ξεχωριστές κοινότητες τους απαλλάσσει από την υποχρέωσι να αποκατασταθούν εκκλησιολογικώς; Μήπως καταργήσαμε τα εκκλησιολογικά μας κριτήρια;
Αναμφίβολα η μόνη δυνατή ερμηνεία τής οικουμενιστικής ανοχής έναντι της Ουνίας είναι η διολίσθησις σε μία εκκλησιολογία άγνωστη μέχρι σήμερα, ανατρέπουσα την Εκκλησιολογία τής Ορθοδόξου Εκκλησίας και συντασσομένη στην εκκοσμικευμένη νοοτροπία των ημερών μας.

δ) Τό Βατικανό αναδεικνύει τον Θεολογικό Διάλογο μέσον παραπλανήσεως του Ορθοδόξου πληρώματος και αλλοιώσεως του εκκλησιολογικού του φρονήματος. Ενώ η Ουνία ενισχύεται από το Βατικανό και οι Ουνίται χαίρουν της αποδοχής Ορθοδόξων προκαθημένων, ο Θεολογικός Διάλογος συνεχίζεται, αναβαλλομένης για το μέλλον τής συζητήσεως επί του ακανθώδους προβλήματος της Ουνίας (Συνέλευσις Βελιγραδίου, 2006). **Οι συνειδήσεις των Ορθοδόξων αμβλύνονται και μετακινείται το πρόβλημα από την εκκλησιολογία στην κοινωνιολογία. Η κρυστάλλινη Ορθόδοξος Εκκλησιολογία οσημέραι υποχωρεί και παραχωρεί την θέσι της στην θολή και γέμουσα συγκρητισμού εκκλησιολογία των «αδελφών εκκλησιών». Οι οικουμενισταί Ορθόδοξοι θεολόγοι είναι πρόθυμοι να υποστηρίξουν καινοφανείς απόψεις για θεολογικά ζητήματα που έχουν από αιώνων απαντηθή οριστικά και αμετάκλητα από τους Αγίους Πατέρας κατά αδιαμφισβήτητο τρόπο**. Επίκαιρα χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων απόψεων είναι μεταξύ άλλων: **η μετονομασία τής αιρέσεως του Filioque σε «διαφορετική θεολογική προσέγγισι που δεν θίγει την ουσία τού δόγματος», ο χαρακτηρισμός των δογματικών, ηθικών και λειτουργικών παραμορφώσεων του Ρωμαιοκαθολικισμού ως «νόμιμης ποικιλομορφίας», η προβολή του παπικού Πρωτείου εξουσίας ως Πρωτείου δήθεν διακονίας**.
Πέραν τούτου ο ευσεβής Ορθόδοξος λαός βομβαρδίζεται από τα μέσα ενημερώσεως με μηνύματα «καταλλαγής» και με εικόνες «αμοιβαίας αναγνωρίσεως», με αποτέλεσμα να αμβλύνεται το Ορθόδοξο φρόνημα του λαού που μέχρι τώρα λειτουργούσε ως ισχυρό ανάχωμα στις

κοσμοκρατορικές επιδιώξεις του παπισμού. Εν ονόματι του Θεολογικού Διαλόγου γίνονται ανεπίτρεπτες και κατά παράβασιν των Ιερών Κανόνων συμπροσευχές και λατρευτικές εκδηλώσεις, μέχρι του απαραδέκτου λειτουργικού ασπασμού εν μέση Ορθοδόξω Λειτουργία και της «ευλογίας» του Ορθοδόξου ποιμνίου υπό του Πάπα. Επιστέγασμα και κορύφωσι των κανονικών παραβάσεων απετέλεσε η κατά τον παρελθόντα μήνα Μάϊον, Κυριακήν της Σαμαρείτιδος, αναπάντεχος μυστηριακή διακοινωνία (intercommunion) του ρουμάνου επισκόπου Βανάτου κ. Νικολάου μετά των εν Ρουμανία Ουνιτών, γεγονός που προεκάλεσε την έντονη διαμαρτυρία των εν Ρουμανία και Αγίω Όρει ρουμάνων μοναχών προς την Ιεραρχία της Εκκλησίας της Ρουμανίας και την σοβαρότατη ανησυχία όλων των Ορθοδόξων για τον στόχο, στον οποίο απέβλεπε η σκανδαλώδης αυτή πράξις.

Εν τέλει **με κείμενα όπως της Ραβέννας (2007), γεμάτα με σκόπιμες ασάφειες και θεολογικές σοφιστείες, ο Θεολογικός Διάλογος Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών κινείται ήδη προς μία ουνιτικού τύπου αναγνώρισι του παπικού Πρωτείου.** Είναι χαρακτηριστική η συνέντευξις του Καρδιναλίου Walter Kasper, προέδρου του παπικού Συμβουλίου για την προώθησι της ενότητος των Χριστιανών, την οποία σχολιάζει το γαλλόφωνο περιοδικό S.O.P.: «*”Στην Δύσι γνωρίσαμε την ανάπτυξι που κατέληξε στην Β' Βατικάνειο σύνοδο με τον καθορισμό του πρωτείου εξουσίας και του αλαθήτου του πάπα, μία ανάπτυξι την οποία οι Ορθόδοξοι δεν δέχθηκαν ποτέ. Χρειάζεται συζήτησις πως να ερμηνεύσουμε αυτές τις διαφορετικές εξελίξεις (που επήλθαν) πάνω στα θεμέλια της πρώτης χιλιετίας*". Θα πρέπει ακόμη να σκεφθούμε, είπε (ο Kasper), για το πως θα λειτουργήση το πρωτείον του Ρώμης, ενώ πρέπει να γίνη σαφές ότι υπάρχουν ήδη "*δύο Κώδικες του Κανονικού Δικαίου*" στο εσωτερικό τής καθολικής Εκκλησίας: "*ένας για την λατινική Εκκλησία, και άλλος για τις ανατολικές Εκκλησίες που βρίσκονται σε πλήρη κοινωνία με την Ρώμη*". "*Συμφώνως προς τους κώδικες αυτούς, το πρωτείο ασκείται με διαφορετικό τρόπο στην λατινική Εκκλησία από αυτόν (που ισχύει) για τις ανατολικές Εκκλησίες. Δεν θέλουμε να επιβάλουμε στους Ορθοδόξους το σύστημα που επικρατεί σήμερα στην λατινική Εκκλησία. Στην περίπτωση της αποκαταστάσεως της πλήρους κοινωνίας, πρέπει να βρεθή ένας νέος τύπος πρωτείου για τις ορθόδοξες* "*Εκκλησίες*", *πρόσθεσε*».

Είναι βεβαίως αξιομνημόνευτη και η απάντησις του ρώσου επισκόπου Ιλαρίωνος Αλφέγιεφ επί των δηλώσεων αυτών, όπως την δημοσιεύει στο σχόλιό του το ίδιο περιοδικό S.O.P.: «"*Σε ποιό νέο τύπο, αναφέρεται;*", διερωτήθηκε ο ρώσος θεολόγος, και υπενόησε ότι θα μπορούσε βεβαίως να αναφέρεται σε "*αυτό που ήδη υπάρχει στις ανατολικές Εκκλησίες που βρίσκονται σε κοινωνία με την Ρώμη*", δηλαδή στην Ουνία. "*Με άλλα λόγια, μία ακόμη φορά μας προτείνεται το ενδεχόμενο να δεχθούμε μία ουνιτική θέασι του πρωτείου του επισκόπου Ρώμης*", θεωρεί ο επίσκοπος Ιλαρίων. "*Εάν αυτό είναι το 'βήμα προόδου', πολύ φοβούμαι ότι μία παρόμοια πρόοδος δεν θα μπόρεση να εμπνεύση τους Ορθοδόξους, οι οποίοι βλέπουν την Ουνία ως αντίφασι της ερμηνείας τους για την εκκλησιολογία και ως προδοσία τής*

Ορθοδοξίας". "*Το 1993, στο Balamand, Καθολικοί και Ορθόδοξοι είχαν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Ουνία δεν μπορεί να αποτελή τύπο ενότητος και τώρα, δεκαπέντε χρόνια αργότερα, ο πρόεδρος του Ποντιφικικού Συμβουλίου για την Ενότητα των Χριστιανών μας προκαλεί να δεχθούμε την ουνιτική ερμηνεία του ρωμαϊκού πρωτείου*", πρόσθεσε, και συνεπέρανε: "*Δεν έχουμε ανάγκη από μία νέα Ουνία. Έχουμε ανάγκη από μία στρατηγική συνεργασία που θα αποκλείη κάθε μορφή προσηλυτισμού. Έχουμε ακόμη ανάγκη να συνεχίσουμε τον θεολογικό διάλογο, όχι για να μεταμορφώσουμε τους Ορθοδόξους σε ουνίτες, αλλά για να ξεκαθαρίσουμε τα εκκλησιολογικά σημεία ασυμφωνίας μεταξύ Καθολικών και Ορθοδόξων*"» [Περιοδικό S.O.P., τεύχ. 327 (Απρίλιος 2008), σελ. 7-9. Βλ. και τις παρόμοιες δηλώσεις του Walter Kasper στο άρθρο του Ευαγγέλου Δ. Θεοδώρου, *Πρόσφατες επισημάνσεις του Καρδιναλίου Walter Kasper...*, ένθ' ανωτ. σελ. 281-289, διότι δείχνουν την σταθερή πολιτική του Βατικανού].

Είναι παρήγορο ότι η Ορθόδοξος συνείδησις αντιδρά σε κίβδηλες ερμηνείες του Πρωτείου, το οποίο εν τη καθόλου Εκκλησία ασκείται υπό της Οικουμενικής Συνόδου, όπως εδήλωσε το 1973 με κάθε σαφήνεια και επισημότητα ο μακαριστός Πατριάρχης Δημήτριος και σχολιάζει επιτυχώς ο καθηγητής Ευάγγελος Θεοδώρου (Ευαγγέλου Δ. Θεοδώρου, *Πρόσφατες επισημάνσεις του Καρδιναλίου Walter Kasper...*, ένθ' ανωτ. σελ. 287-288).

Η χειροτονία του νέου ουνίτου επισκόπου στην Αθήνα αποτελεί **ένα επιπλέον ισχυρό κόλαφο του Βατικανού κατά της Ορθοδοξίας** και συγκεκριμένα εδώ κατά της Εκκλησίας τής Ελλάδος. Η κατά τα τελευταία έτη συλλογική αντίδρασις της Ορθοδόξου Εκκλησίας (μνημονεύουμε ιδιαιτέρως το Μήνυμα των Προκαθημένων των Αγιωτάτων Ορθοδόξων Εκκλησιών) [Πρωτοπρ. Θεοδώρου Ζήση, *Ουνία: η καταδίκη της*, εκδ. Βρυέννιος, Θεσ/νίκη 1993. Κων/νου Κωτσιόπουλου, *Η Ουνία στην ελληνική θεολογική βιβλιογραφία*, εκδ. Βρυέννιος 1993. Στην εκκλησιαστική ιστορία έχουν καταγραφή ως κλασικά πλέον κείμενα η Εγκύκλιος κατά της Ουνίας και οι τρεις επιστολές προς τον ουνίτη επίσκοπο Θεοδωρουπόλεως Γεώργιο Χαλαβατζή, του αρχιεπισκόπου Αθηνών Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (βλ. *Φύσις και χαρακτήρ τής Ουνίας*, εκδ. Φοίνικος (ανατύπωσις εκ της Αναπλάσεως), Αθήνησι 1928))] για τις δραστηριότητες των ουνιτών, συνάντησε την τυπική απαξιωτική απάντησι του Βατικανού: την ανεπιφύλακτη υποστήριξι της Ουνίας. Τίθεται επομένως οξύτερα το ερώτημα: **Τί νόημα έχει ο Θεολογικός Διάλογος, όταν η Ουνία επικροτείται, επευλογείται και ενισχύεται από το Βατικανό;**

Οι Ορθόδοξοι ποιμένες, οι οποίοι διαθέτουν ευαίσθητο δογματικό και εκκλησιαστικό κριτήριο, αντιλαμβάνονται ότι **η Ορθόδοξος Εκκλησία εμπαίζεται και το Ορθόδοξο πλήρωμα κινδυνεύει**, όταν οι Θεολογικοί Διάλογοι γίνωνται κάτω από τέτοιες προϋποθέσεις. **Ο ευσεβής Ορθόδοξος λαός επίσης ανησυχεί**, όταν διαπιστώνη ότι μετά από εκατονταετία επαφών και τριακονταετία σχεδόν επισήμων Διαλόγων η προοπτική δεν είναι να επανεύρουν οι Ρωμαιοκαθολικοί την Ορθόδοξο Πίστι και να επανέλθουν στην κοινωνία τής Μιας Αγίας Καθολικής και Αποστολικής Εκκλησίας, δηλαδή της Ορθοδόξου, αλλά μάλλον να τους προσφέρωνται διαβεβαιώ-

σεις ορθοδοξίας.
Είναι κατανοητό ότι **δεν πρόκειται ο ευσεβής λαός να συμφωνήση με την προοπτική αυτή**. Υπομένει άχρι καιρού, για να μη γίνουν πρόωρα σχίσματα στην Εκκλησία, αλλά δεν είναι διατεθειμένος να δεχθή συνοδική επιβεβαίωσι των αντικανονικώς γινομένων. Πολλώ μάλλον **δεν προτίθεται να ανεχθή υποχωρήσεις σε δογματικά ζητήματα και συνοδική επισφράγισί τους** . Κριτήριο απαρασάλευτο Ορθοδοξίας διακρατεί την δογματική διδασκαλία των Οικουμενικών Συνόδων και των Αγίων Πατέρων και την κανονική τάξι τής Ορθοδόξου Εκκλησίας. Οσάκις βλέπει να προσβάλλωνται οι δύο αυτοί στύλοι τής Ορθοδοξίας του, **στενοχωρείται, οδυνάται και ικετεύει τον Κύριο να διαφυλάξη την Εκκλησία Του, να αναδείξη τους επισκόπους του φύλακας των θείων δογμάτων και των ιερών κανόνων και απεύχεται να φθάση η στιγμή κατά την οποία θα χρειασθή να τεθούν εκτός εκκλησιαστικής κοινωνίας οι αθετούντες την «άπαξ παραδοθείσαν τοις αγίοις πίστιν»** . Διότι, κατά την απόφανσιν των Πατριαρχών τής Ανατολής, έχει την συνείδησιν ότι «παρ' ημίν ούτε Πατριάρχαι ούτε Σύνοδοι εδυνήθησάν ποτε εισαγαγείν νέα, διότι ο υπερασπιστής τής θρησκείας εστίν αυτό το σώμα τής Εκκλησίας, ήτοι αυτός ο λαός, όστις εθέλει το θρήσκευμα αυτού αιωνίως αμετάβλητον και ομοιειδές τω των Πατέρων αυτού» (Ιω. Καρμίρη, *Τα δογματικά και συμβολικά μνημεία...*, ένθ. ανωτ. σελ. 920 [1000]).

Άγιον Όρος, 16/29 Ιουνίου 2008, Κυριακή Β' Ματθαίου

Μνήμη των εν Αγίω Όρει διαλαμψάντων Πατέρων ημών, Ιεραρχών, Οσίων, Μαρτύρων και Ομολογητών

(Πηγή: «Παρακαταθήκη» τ.60)

Διαβάστε περισσότερα κείμενα του γέροντα πατώντας εδώ